

VRB/9/2000.
VRB/14/1999-2002.

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **választási rendszer reformját előkészítő eseti bizottságának**

2000. november 21-én, kedden, 10 órakor

az Országház főemelet 58. számú termében megtartott

üléséről

Napirend:

A bizottság által készítendő jelentés és országgyűlési határozattervezet megvitatásának folytatása

Elnököl: Dr. Pokol Béla (FKGP), a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Ferenc Zsuzsanna és Benkő Lázár

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről:

Dr. Pokol Béla (FKGP), a bizottság elnöke

Dr. Rubovszky György (Fidesz)

Dr. Salamon László (Fidesz)

Dr. Wiener György (MSZP)

Dr. Balsai István (MDF)

Balczó Zoltán (MIÉP)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

DR. POKOL BÉLA (FKGP), a bizottság elnöke - a továbbiakban ELNÖK: Üdvözlöm a bizottság tagjait. Öt párt jelen van, ezzel a határozatképességet elértük. A napirend az, amit előre megállapítottunk.

Két határozattervezetig jutottunk el: egyet elkészítettem a bizottság elnökeként, amit részben megvitattunk, és Salamon képviselőtársunk jelezte, hogy a Fidesz részéről egy korrigált változatot terjesszek be, amit mindenki meg is kapott, itt van előttünk, látjuk, mi az eltérés. A lényeg az a két kis picit módosítás, amire leszűkült a reformlehetőségünk, a kapcsolt lista eltörlése és az időközi választásokon a választási kampányköltség egymillió forintban maximált összegének hárommillió forintra való felemelése. Ez az, amiben végül is konszenzus kezdett körvonalazódni, de Salamon képviselőtársunk jelezte a Fidesz részéről, hogy ha a reformot nem tudtuk megvalósítani, akkor ezek a teljesen minimális jellegű változtatásokat már nem célszerű, hogy reformként megszavazzuk. Fölmerült ugyan, hogy stílusosan beírhatjuk, hogy ez nem reform, hanem két okos változtatás, ami kell, de a politikában a szimbolikus dolgok is valóban nagyon fontosak, például az, hogy a társadalom mit szól hozzá, hogy egy reformbizottság csak egy ilyen minimális változtatást tudott végrehajtani. Ezért halasztottuk el, és most itt van előttünk egy olyan módosított változat is, amely nélkülözi ezt, melyet a Fidesz is elfogad, illetve a Fidesz terjesztette elő.

Ha már nálam van a szó, hadd jelezzem a Kisgazdapárt álláspontját. Mi helyesnek láttunk volna két minimális módosítást. Valóban az apparátus kímélése a kapcsolt lista, ami technikailag van; ténylegesen soha nem használták, nem volt rá mód, de nekik erre föl kell készülni. Ez volt az egésznek a kiindulópontja, az apparátus kérése volt, amit a pártok támogattak.

Az egymillióról hárommillióra való emelés pedig jó lenne, de azt mindenki elismerte, hogy lényegében ez is kevés. Épp előttünk van egy időközi választás, és úgy tűnik, hogy még ez is kevés. A Kisgazdapárt ezt is támogatta volna.

Hadd deklaráljam a Kisgazdapárt azon álláspontját, hogy ezeket támogattuk volna, de a Fidesszel egyeztetve úgy látjuk, nem túl lényeges ez a két változtatás, és amennyiben a Fidesz, a legnagyobb kormánypart úgy látja, hogy politikailag előnyösebb, hogy ha már nem tudunk reform értékű változtatást végrehajtani, akkor hagyjuk ezt, ellenben az Európa parlamenti választások alapelveiben mégis meg tudunk állapodni, akkor számunkra nem annyira kardinális ez a két picike módosítás, hogy ezért vitába kerüljünk a koalíción belül. Tehát ennek fenntartása, jegyzőkönyvbe mondása mellett jelzem, hogy akkor nem támasztunk vizsályt a Fidesz javaslatával, annyira nem fontos számunkra e két kis módosítás, hogy ezek miatt most vitába kerüljünk. Ha így látja a Fidesz, akkor ez számunkra így is elfogadható, tehát mi a Salamon képviselő úr által a Fidesz nevében előterjesztett módosításhoz csatlakozunk.

Tessék, Balczó képviselő úr, a MIÉP képviselője.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Vártam, hogy előbb egy nagyobb frakció mond véleményt, de akkor röviden hadd mondjam el a MIÉP véleményét. Elnézést kérek, de részletkérdésekre és még a fogalmazásra is ki fogok térni, hiszen talán abban a stádiumban vagyunk, hogy ezekről is lehet említést tenni.

A jelentésben a legutolsó sor úgy szól, hogy "...és az időközi választási kampányköltség felső határának módosításában alakult ki a bizottságban egyetértés." Már a múltkor jeleztem, hogy a MIÉP nem támogatja ezt a hárommillióra való emelést, maximum az inflációval arányos emelést, ennek ellenére, mivel az eldöntendő kérdések többségében egyetértünk, alá akarjuk írni, azt kértem, legalább annyi kerüljön be, hogy "a szükséges

egyetértés", vagy "a javaslatételhez szükséges egyetértés", vagy "ötpárti"; de talán az is elég, hogy "a szükséges egyetértés", mert ez utal arra, hogy nem teljes konszenzus volt. Ennyi a tartalmi módosítás.

Fölmerült bennem, hogy vajon a jelentés 3. oldalán lévő rész, ahol konkrétan, pontosan megfogalmazásra kerül, milyen szabályozási koncepciót fogadtunk el, miért nincs beemelve az országgyűlési határozati javaslatba. Lehet, hogy ez formai kérdésnek tűnik, tehát ez nem egy ellenvélemény, hanem egy kérdés, hogy ha már erre az eredményre jutottunk, és ebben a kérdésben tényszerűen és pontosan, viszonylag röviden megfogalmaztuk a koncepciót, vajon nem lenne-e célszerű mégiscsak beemelni ezt a részt.

A végén újólág visszatérek arra, hogy stilisztikai és nyelvhelyességi hibákat látok az anyagban. Az eredetit csak elnök úr írta volna alá, ezért nem szóltam hozzá, de miután úgy tűnik, mindnyájan aláírjuk, szeretnék majd egy-két apró stilisztikai észrevételt tenni. Ezeket nagyon röviden el tudom mondani...

ELNÖK: Elnézést, csak azért, mert látom, hogy itt tulajdonképpen két jelentéstervezet van: az egyik az eredeti, illetve annak van egy megrostált változata, amit előterjesztett a Fidesz... (*Balczó Zoltán: Én most végig a Fideszéről beszélek.*) Jó, én is azt ajánlom, hogy akörül maradjunk, mert az ennek egy szűkített verziója, tehát arról beszéljünk akkor.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): De a nyelvhelyességre akkor térek vissza, ha egyébként egyetértés van. (*Dr. Wiener György: Válaszoljon Salamon László!*)

ELNÖK: Tessék, Salamon képviselő úré a szó.

DR. SALAMON LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Általánosságban nem kívánom a javaslatot indokolni, mert a múlt ülésen is elmondtam, és elnök úr összefoglalója is tartalmazza, csak a felvetésekre reagálok.

Azt a kicsi pontosító jelzőt a konszenzust illetően, ha ez a többiek egyetértésével is találkozok, el tudom fogadni. (*Balczó Zoltán: Tehát "a szükséges egyetértés"?*) Igen, "a szükséges egyetértés létrejött", tehát kvázi nem egyhangú volt.

Pusztán szerkesztési kérdés volt, és úgy gondoltam, az a legegyszerűbb, ha az országgyűlési határozati javaslat visszautal a jelentésre, de etekintetben természetesen teljesen nyitottak vagyunk; ha azt gondolja az igen tisztelt bizottság, hogy emeljük be ide még egyszer, akkor emeljük be, és szerkesszük meg.

Még egy: a jelentést a bizottság terjeszti elő, a jelentést nem kell a képviselőknek aláírni, hanem a bizottság fogja előterjeszteni, tehát szerintem az elnök úr fogja egyedül aláírni, mert ez a bizottság jelentése.

Az országgyűlési határozati javaslatra pedig két technika lehet. Az egyik, hogy ha a bizottságnak lenne egy meghosszabbított mandátuma, akkor lehetne akár a bizottság is. A másik megoldás a hatpárti aláírás, tehát elválhatnak ezek egymástól, hogy a jelentést előterjeszti a bizottság, és csak az elnök úr írja alá. Én úgy is szerkesztettem, nem véletlen, hogy az én jelentésemenél nincsenek aláírások. Ez sem kardinális kérdés egyébként. Tehát a jelentést a bizottságnak kellene megtenni, és nem hat aláírónak. (*Közbeszólás: Itt a hat párt...*)

ELNÖK: Nem, elnézést, nálunk a fénymásolásnál odakerült... (*Dr. Salamon László: Akkor ezt szándékomon túl fénymásolták.*) Nem, azt hiszem, összefénymásolták, semmi probléma. Én is bizonytalan voltam még az elején.

DR. SALAMON LÁSZLÓ (Fidesz): Úgy gondolom - akkor tisztázzuk ezt -, hogy a bizottság jelentését nem kell a bizottság tagjainak aláírni, hanem az elnök fogja aláírni. Az országgyűlési határozati javaslatnak pedig hat előterjesztője van; az már nem a bizottság, csak a bizottság jelentésével azonosulva hat képviselő.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Annyit tehát, ha Balczó képviselő úr egyik gondját meg lehetne úgy oldani, az első kifogását, a kampányköltségben egyetértést - úgy módosítanám. A választási rendszerrel kapcsolatosan felmerült vizsgált kérdések közül csupán két kérdésben, a kapcsolt lista lehetőségének megszüntetésében és részben az időközi - "részben", ezt betennénk - választási kampányköltség felső határának a módosítása. Ez a "részben", ha akarja, a MIÉP ellenszavataival... *(Jelentkezésre:)* Tessék, megadom a szót.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Köszönöm szépen. Ha "részben" lenne, az nem lenne jó, mert az egész mondat úgy fejeződne ki, hogy részben egyetértés, pedig itt az egyetértés a javaslattételhez szükséges mértékű egyetértés kell hogy legyen. Azt javasoltam, hogy csupán...

ELNÖK: Elnézést kérek, ez tévedés, tudniillik a hatból ötnek elég, ha egyetértés van, úgy szól... Ha hatból öt egyetért, akkor lényegében...

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Világos, ezért a "részben" egyetértés zavaró, mert a szükséges egyetértés kialakult. Tehát az én javaslatom úgy szól, hogy a mondat végén: "alakult ki a bizottságban szükséges egyetértés". Emögött...

ELNÖK: Jó, nagyon helyes. Akkor a "részben" nem jön be, ellenben a "szükséges". Jó, köszönöm szépen. Ez megoldja a MIÉP gondját. Köszönöm szépen. *(Dr. Salamon László: A "mihez szükséges", az is kell.)*

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Javaslattételhez.

ELNÖK: A javaslattételhez, ez megoldja a gondot. Tessék, Wiener képviselő úré a szó.

DR. WIENER GYÖRGY (MSZP): Tisztelt Bizottság! Sajnálom azt, hogy végül is nem sikerült még azokat a minimális változtatásokat sem elfogadni, amelyekben korábban látszólag egyetértett több frakció. Mivel a Fidesz olyan súlyt képvisel a parlamentben, hogy jóváhagyása nélkül a választási rendszer egyetlen eleme sem módosulhat, ezért természetesen a Magyar Szocialista Párt nem tehet mást, mint hogy egyetért a Fidesz előterjesztésével. Megjegyzem, hogy önmagában az egymillió forintról hárommillió forintra történő költségplafon-felemelés még nem biztos, hogy a közvélemény heves tiltakozását váltja ki, de ha a Fidesz így véli, akkor ebben a hitében nem kívánom a legnagyobb kormánypártot megingatni.

Ebből az következik, hogy az előterjesztett javaslatot, illetve jelentést a Szocialista Párt elfogadja; azonban mi is szükségesnek tartjuk, hogy az európai parlamenti választásokkal kapcsolatos megállapodás a határozati javaslatba bekerüljön. Önmagában egy utalás a jelentésben nem tűnik elegendőnek, a jogalkotási törvényben előírt szerkesztési követelményeknek az felelne meg, ha maga a határozati javaslat tartalmazná ezeket a pontokat. Tudniillik a határozatnak van kötelező ereje, a jelentésnek pedig nincs. Tehát ha a Fidesz nem látja akadályát, abban az esetben azt javaslom, hogy az előterjesztését egészítsük ki azzal, hogy átvesszük a jelentésből azokat a pontokat, amelyekben megállapodtunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tessék, Rubovszky alelnök úré a szó.

DR. RUBOVSZKY GYÖRGY (Fidesz): Elnézést kérek, egyvalamit szeretnék felvetni. Kétségtelenül akkor, amikor a hárommillió forintról szó volt, a Fidesz ezt az értékhatárt támogatta, a MIÉP nem támogatta. De, hogy ez országgyűlési határozati javaslatként a Ház elé kerüljön, azt már nem támogattuk.

Megmondom, mi ellen beszélek: az ellen az indítvány ellen, hogy "a szükséges mértékű egyetértés létrejött". Mert ha létrejött a szükséges egyetértés, akkor miért nincs benne az országgyűlési határozatban? A Fidesznek felemás az álláspontja. Azt mondja, hogy ha lenne egyéb reformjavaslat is, akkor elfogadná a hárommillió forintot; kevésnek tartja ezt. Ezt az ellentmondást szeretném feloldani, képviselő urak; ha a szükséges egyetértés megvan, akkor az egyenlő azzal, hogy az országgyűlési határozatban kell, hogy szerepeljen. Köszönöm.

ELNÖK: Tessék, Balczó képviselő úr.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Meg lettem szólítva... Azt hiszem, Rubovszky úr ezt teljesen félreérti. Az eredeti anyagban, amiről most tárgyalunk, amit Salamon úr beterveztett, a "szükséges", ha úgy tetszik, kicsinyítő mérték nélkül, szinte konszenzus jelleggel van benne az egyetértés. Tehát felejtjük el, hogy én ezt a javaslatot megtettem; olvassa el Rubovszky úr ezt a szöveget - kialakult az egyetértés. Ez nem az én módosító javaslatom hatására kerül abba a helyzetbe, hogy fölmerül az esetleges beemelése a javaslatba, hanem az eredeti javaslat szól úgy, hogy egyetértés van. Ehhez képest a "szükséges" arra utal, hogy nem konszenzus, hanem ötpárti, burkoltan; tehát nem az én módosító szavamtól merülhet föl ez az aggály. Egyébként ha erről lenne szó, akkor akár vissza is vonom, nehogy ezen bukjon meg valami, de még egyszer mondom, nem ennek a szónak a hatására merülhet ez föl.

ELNÖK: Én is úgy gondolom, hogy nem erre merült föl, de amit mondott Rubovszky alelnök úr, abból bizony valahogy érezhető, hogy van egy akarat, de közben hiányzik a határozati javaslatból. Hadd jelezzem, a politika nem jog, tehát nem véletlenül nem kerül át, bizonyos politikai megfontolásokból. Az, hogy ami enyhébb, és csak a jelentésben szerepel, egy erősebb, határozati, kötő formában nem kerül be, elmegy. Mivel mind a kettő dokumentum megmarad, a későbbiekben, ha ez a következő ciklusban fölmerül, akkor a kettő együtt mehet. Nyilván erősebb lenne a hatása, ha bekerülne a határozatba, de épp ez volt az indoka, hogy ne kerüljön át, közben benne van. Ez egy ilyen feles megoldás, hogy akarom, de nem olyan erősen, hogy a határozatba kerüljön. Azt hiszem, ez elmegy a politika szintjén, éppen az előbbi ellentmondás miatt, hogy nincs meg az a politikai akarat, hogy erősebb szinten kerüljön be. Tudom, Rubovszky képviselő úrnak igaza van, de ha azt akarjuk, hogy valami konszenzus jöjjön létre, és legalább így elfogadjuk a határozatot, akkor bele kell nyugodni abba, hogy benne van egy enyhébb verzióban, de az erősebbe nem került bele, tehát én nem látok problémát ebben.

Tessék.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Még egy mondat: végül is a kapcsolt lista lehetőségének megszüntetése legalább azért maradjon benne ilyen szinten, mert ha én kormánypárti képviselő lennék, akkor lezárva ennek a bizottságnak a jelentését beterveztem azt a rövid törvénymódosítást, hogy kíméljük meg az Országos Választási Bizottságot egy mindenki által feleslegesnek ítélt munkától, tehát egy esetleges ilyen szándékot megalapoz a jelentésben lévő fél mondat vagy mondat.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Akkor úgy tűnik számomra, hogy három párt egy kicsi módosítással fölcsatlakozott ehhez.

Tessék, megadom a szót Balsai képviselő úrnak.

DR. BALSAI ISTVÁN (MDF): Mi is elfogadjuk ezt a variációt.

ELNÖK: Tehát a kormányoldal a kompromisszum jegyében fölcsatlakozott ehhez, és ezekkel a kis stilisztikai módosításokkal jelenleg három párt mellette áll.

Ahhoz, hogy lezárjuk, a határozattervezethez csak öt szavazat kell. Volt egy ellenvetés, hogy kerüljön bele részletesen, ne csak utalás formájában. Én ezt nem tartom problémának, mivel egy alacsonyabb fokon benne van, és a jelentésre utal a határozat, annak kötőereje van. Úgyhogy kérdezem, hogy egy esetleges ötpártit föl tudunk-e venni.

DR. WIENER GYÖRGY (MSZP): Egy rövid kérdést feltennék. Ha ebben megegyeztünk, akkor miért csak utalásszerűen van benne a határozati javaslatban? Nem olyan hosszú ez a határozati javaslat, hogy ne bírna el öt pontot.

ELNÖK: Az előbb jeleztük, hogy lényegében benne van, de nem éri el azt a fokot, hogy a határozat szintjén legyen. A határozat utal rá.

Tessék, megadom a szót Salamon képviselő úrnak.

DR. SALAMON LÁSZLÓ (Fidesz): Lehet, hogy az előbb félreérthető voltam. Tehát az Európai parlamenti képviselő-választásra vonatkozó szabályokat csak azért gondoltam utaló módon, hogy technikailag egyszerűsítsem, de nem tartom magam hozzá, át lehet alakítani az országgyűlési határozatot úgy, hogy csak az a), b), c), d), e) pont legyen benne. Akkor az lenne benne, hogy "ennek megfelelően az Országgyűlés elfogadja az alábbi elveket: a), b), c), d), e)..." Ennek semmi akadálya, ez kizárólag technikai kérdés.

ELNÖK: Akkor egy átvezető szöveggel fogadnánk el: "Ennek megfelelően az Országgyűlés elfogadja e választásra vonatkozó következő alapelveket." - a), b), c), d), e). Mindenki látja, hogy így végül is föloldódik a gond.

Akkor így teszem föl a kérdést, külön-külön. A határozat így lesz átalakítva, már délután el is készítjük, és jövő hétfőn aláírjuk, hogy a házelnökhöz föl tudjuk terjeszteni. Tehát akkor a három kormánypárt igent mondott. Most kérdezem Wiener képviselő urat, majd Balczó képviselő urat.

DR. WIENER GYÖRGY (MSZP): Ebben az esetben igent mond a Szocialista Párt is. Természetesen azokat a megjegyzéseket, amiket itt röviden ismertettem, fenntartjuk, de azok nem érintik a most megszületett konszenzust.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Igen, egyetértünk.

ELNÖK: Köszönöm, tehát akkor az öt párt konszenzusa megvan. Hack Péter képviselő úr megkapják ezt, és ha igent mondanak és aláírják, akkor automatikusan hatpártivá válik a megegyezés. Azt hiszem, nem fontos, hogy ezért összeüljünk, de ha netán mégis, akkor technikailag meg tudjuk oldani, nem jelent gondot. Akkor ezzel a kis módosítással elkészítjük a jelentést, ugyanígy a határozati javaslatot, és hétfőn, kedden, ha együtt leszünk, körbemegy a két anyag, hogy aláírjuk, én pedig fölküldöm az elnök úrhoz.

Tessék.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Most, hogy a tartalmi résznek vége van, hadd ajánljak elnök úr figyelmébe néhány apró módosítást.

Talán a Strasborugba járó képviselőtársak megerősítenek vagy kijavítanak: az Európa Parlament és az Európai Parlament egy terminológiai kérdés...

ELNÖK: Európai Parlament.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Vegyesen szerepel.

ELNÖK: Európai Parlament - megegyeztünk ebben, mindenhol ez lesz.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Csak arra szeretném föl hívni a figyelmet, hogy hol Európa Parlament van ebben az anyagban - ami egy más parlament, aminek az elnök úr tagja -, hol Európai Parlament.

ELNÖK: Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése, ez más.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Mindenesetre Európai Parlament.

A másik, ami a jelentésben van: olyan igei vonzat, hogy "elemzést fordítani" nincsen. Figyelmet lehet fordítani valamire, elemezni lehet, de a magyar nyelvben olyan, hogy "elemzést fordítani", nincsen.

Ugyanebben a mondatban az "ahol együttműködött" teljesen helytelen...

ELNÖK: Stilisztikailag átnézzük.

BALCZÓ ZOLTÁN (MIÉP): Átnéztem, csak ez a kettő van. Tehát "külön elemezte", vagy "e kérdések vizsgálata során együttműködött", de az "ahol együttműködött" nyelvileg helytelen.

Egyébként magában a határozati javaslatban is van Európa Parlament és Európai Parlament is. Ezt célszerű megnézni.

ELNÖK: Jó, Európai Parlamentre fogjuk mindenhol módosítani.

DR. SALAMON LÁSZLÓ (Fidesz): Az indoklást is javítsuk majd ki - ennek megfogalmazását rábízom az elnök úrra -, mert azt bizonyítom vehemensen az indoklásban, hogy nem sorolom föl az a), b), c), d), e)-t, így most ellentmondás van. Tehát hatalmazzuk fel az elnök urat, hogy az indoklás szövegét passzítsa hozzá megszövegezésben.

ELNÖK: Jó, köszönöm szépen, akkor megegyeztünk, és így, stilisztikailag módosítva, illetve az előbbi tartalmi módosítással hétfőn, kedden körbejár az aláírás, és megy föl az elnök úrhoz. Úgyhogy bízom benne, hogy február első heteiben - nyilván decemberben már nem lesz rá mód -, amikor kezdődik az új szezón, meg tudjuk ezt vitatni.

Köszönöm a megjelenést, ezzel az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 30 perc.)

*Dr. Pokol Béla
a bizottság elnöke*